

Povjerenstvo za zakonodavstvo, kolektivne pregovore i zaštitu prava

Na temelju članka 37. Poslovnika, a u vezi članka 28. Poslovnika o radu Gospodarsko-socijalnog vijeća i njegovih radnih tijela, Povjerenstvo za zakonodavstvo, kolektivne pregovore i zaštitu prava na 44. sjednici održanoj 02. srpnja 2015. godine razmatralo je **Nacrt prijedloga Zakona o zaštiti od požara**.

Na osnovi rasprave i izjašnjavanja pojedinih članova Povjerenstva usvojeno je sljedeće

MIŠLJENJE

1. Povjerenstvo za zakonodavstvo, kolektivne pregovore i zaštitu prava podržava donošenje Nacrta prijedloga Zakona o zaštiti od požara.
2. Povjerenstvo za zakonodavstvo, kolektivne pregovore i zaštitu prava predlaže da resorno ministarstvo, u skladu sa Sporazumom o osnivanju Gospodarsko-socijalnog vijeća, tijekom izrade provedbenih propisa, za koje postoji obveza donošenja sukladno odredbama Zakona o zaštiti od požara, socijalne partnere uključi u radne skupine za izradu istih.
3. Ovom mišljenju prilaže se izdvojeno mišljenje Hrvatske udruge poslodavaca.

IZDOJENO MIŠLJENJE HRVATSKE UDRUGE POSLODAVACA

Vezano za Nacrt prijedloga Zakona o zaštiti od požara (dalje u tekstu: Zakon), koji je raspravljan na sjednici Povjerenstva GSV-a za zakonodavstvo, kolektivne ugovore i zaštitu prava, dostavljamo izdvojeno mišljenje Hrvatske udruge poslodavaca.

Generalno, najviše primjedbi stiglo je vezano je uz čl. 10. st. 5. Zakona kojim se za sve kategorije uvodi dužnost zapošljavanja radnika koji će biti zaduženi za obavljanje poslova zaštite od požara i unapređenje stanja zaštite od požara.

Pred toga, smatramo potrebnim jasnije odrediti pitanje odgovornosti između vlasnika, korisnika ili upravitelja građevine (npr. čl. 21., čl. 43.), jer smatramo kako zbog nejasnih odredba Zakona može doći do prebacivanja odgovornosti, odnosno spora između navedenih osoba.

Od strane članova HUP-a uočeno je kako se u Prijedlogu zakona ne spominje energetska obnova, a zbog mnogih inicijativa te raznih poticaja u tom segmentu, predlažemo da se i u ovaj zakon ugrade odredbe vezane uz energetska obnova. Također, moramo uzeti u obzir da vlasnik ako podiže stupanj zaštite od požara ulaganjem u izvođenje tehničkih mjera mora biti u povoljnijem položaju nego onaj koji ne ulaže, a u cilju poticanja na ulaganje i provođenje najviših tehničkih mjera i standarda.

Nadalje, primijetili smo da se u Prijedlogu zakona niti jednom riječju ne spominju riječi: „dim“, niti „otrovni plinovi“. Ovo napominjemo iz razloga što statistički podaci (npr. iz Velike Britanije) pokazuju da više od polovice smrtno stradalih u požaru umiru zbog gušenja otrovnim plinovima, a ne zato što su izgorjeli u vatri; 41% smrtno stradalih su ugušeni u požaru dok ih je 20% ugušeno i izgorjeli su u požaru.

Koristimo ovu priliku predložiti da se Zakon uredi na način da izrađena procjena bude ono prema čemu se određuje kategorija ugroženosti od požara, budući da se upravo procjenom najbolje može sagledati stvarno stanje te odredila kategorija ugroženosti od požara.

Od strane članova koje obavljaju djelatnosti koje uključuju velike rizike od požara stigla je primjedba da je rješenje u trenutno važećem Zakonu (19. i 20.) primjerenije i kvalitetnije u smislu same zaštite od požara od novog prijedloga (sada u članku 8.) koji pod istim nazivom „Organizacija i ustroj zaštite od požara“ donosi općenite odredbe vezane samo za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave – a ne na konkretnu organizaciju, ustroj i funkcioniranje zaštite od požara u trgovačkim društvima posebno u industriji sa nužnom potrebom za službom zaštite od požara.

Članak 5.

Stavak 1.

Sukladno st. 1. Prijedloga zakona svatko ima pravo i obavezu biti upoznat s opasnostima od požara na mjestu gdje boravi ili radi. Naša nedoumica odnosi se kako je to zakonodavac predvidio (kako, tko, kome, da li samo onima koji pitaju ili moraju svima), pogotovo tijekom energetskih obnova javnih zgrada. Na primjer, početak će se obnavljati škole, vrtići, bolnice, mnoge od tih zgrada će se obnavljati za vrijeme nastave odnosno uobičajene upotrebe zgrade. Kako je zakonodavac predvidio da upozori roditelje, učenike i studente ili bolesnike da je rizik od požara tijekom obnove povećan ukoliko se koristi goriva izolacija i što su oni poduzeli kako bi se taj rizik smanjio? Dakle, smatramo da u tom smislu postoje određene manjkavosti zakonskih odredbi.

Članak 10.

Stavak 5.

Ne nalazimo dobrim rješenjem odredbu čl. 10. koja izjednačava velike proizvodnje, trgovačke centre i generalno objekte velike kvadrature (I. i II. kategoriju objekata), s malim objektima, malim proizvodnim objektima, obrtima, prodavaonicama i sl., to jest s III. i IV. kategorijom.

Mišljenja smo da se za III. i IV. kategoriju i dalje mora ostaviti mogućnost ugovaranja, to jest izdvajanja obavljanja poslova zaštite od požara i unapređenja stanja zaštite od požara. Dakle, trebalo bi ostaviti mogućnost da vanjske fizičke i pravne osobe, naravno s položenim stručnim ispitom, mogu obavljati poslove III. i IV. kategorije. Smatramo da bi se time postojeći sustav ujednačio s Pravilnikom o obavljanju poslova zaštite na radu koji dopušta pravnim osobama s do 49 zaposlenih, izdvajanje djelatnosti zaštite na radu, jer se u većini slučajeva radi o pravnim osobama koje djelatnost obavljaju u prostorima III. i IV. kategorije.

Osim toga, smatramo bitnim naglasiti kako bi sukladno čl. 10. st. 5. Nacrta prijedloga Zakona o zaštiti od požara, u vremenu pokušaja rasterećenja poslodavaca od dodatnih nameta, predloženom formulacijom došlo do dodatnih, tj. većih troškova za poslodavce. Mišljenja smo kako su primjeri na terenu i statistički podaci koji govore o broju prekršaja i požara upravo na tragu našeg prijedloga.

Nadalje, predlažemo propisivanje obveze osnivanja vlastite službe za zaštitu od požara za objekte I. kategorije ugroženosti od požara.

Članak 20.

Stavak 1. Prijedloga zakona glasi:

„(1) Ispravnost i funkcionalnost izvedenih stabilnih sustava, uređaja i instalacija za otkrivanje i dojavu te gašenje požara, sustava, uređaja i instalacija za otkrivanje i dojavu prisutnosti zapaljivih plinova i para, kao i drugih ugrađenih sustava, uređaja i instalacija za sprječavanje širenja požara (u daljnjem tekstu: stabilni sustavi zaštite od požara) dužan je ispitivati i održavati vlasnik, korisnik

odnosno upravitelj građevina, građevinskih dijelova i drugih nekretnina, sukladno uputi proizvođača, odredbama ovoga Zakona i propisa donesenim na temelju njega.“

Prijedlog HUP-a :

Na kraju teksta stavka 1. dodati rečenicu:

„Ukoliko se instalirani stabilni sustavi ne pokreću automatski, korisnik građevine mora osigurati osposobljenog radnika na lokaciji za rukovanje instaliranim sustavima.“

Predložemo iza st. 8. dodati novi stavak 9. koji glasi :

„Polustabilne i mobilne sustave za zaštitu od požara kao i mobilnu vatrogasnu opremu razmještenu po kategoriziranim građevinama (sukladno projektnoj dokumentaciji) potrebno je tretirati kao i stabilne sustave za zaštitu od požara.“

Članak 21.

Prijedlogom članka 21. izdavanje ovlaštenja za servisiranje vatrogasnih aparata vraća u nadležnost MUP-a. Pri tome kao argument u Ocjeni stanja i osnovnim pitanjima predlagatelj navodi primjer stranog turista u RH koji nakon pražnjenja svog aparata, isti po postojećem Zakonu više nije u mogućnosti ponovno servisirati u RH.

Ovdje predlagatelju želimo skrenuti pozornost na praksu zemalja EU u kojima je situacija identična! Naime, svaki aparat u bilo kojoj zemlji označen je naljepnicom ili sitotiskom na domicilnom jeziku koja sadrži tehničke podatke o aparatu i stoga ga lokalni serviser ne može servisirati, jer zakoni i/ili podzakonski akti zemalja EU propisuju ugradnju originalnih rezervnih dijelova proizvođača!

Vezano uz čl. 21. ovdje želimo naglasiti kako nismo nužno protiv vraćanja izdavanja ovlaštenja u nadležnost MUP-a, ali ustrajemo na tome da je nužno nadzor nad radom servisa provoditi isključivo u nazočnosti proizvođača. Naime, proizvođač je taj koji propisuje način obavljanja servisa i potrebne radnje i kao takav jedini koji dovoljno poznaje materiju!

Na tržištu RH godinama je vladao potpuni kaos u servisiranju vatrogasnih aparata. Pred godinu dana započelo se s provođenjem inspekcijskih nadzora sukladno važećoj zakonskoj obavezi , a stanje na terenu (o čemu postoje zapisnici koji su redovno prosljeđivani i u MUP) ukazivali su na vrlo loše zatečeno stanje aparata koji nisu bili redovito servisirani te u većoj mjeri nisu bili u funkciji.

Isto tako evidentan je pomak ostvaren u posljednje vrijeme, a očituje se povećanom potražnjom za rezervnim dijelovima, što govori da su se aparati počeli servisirati na Zakonom propisan način, a i veliki gospodarski subjekti prepoznali su vrijednost nadzora i počeli provoditi i svoje interne nadzore, uz nazočnost proizvođača.

Članak 23.

Prijedlog u članku 18. govori o *Mjerama zaštite od požara tijekom gradnje*. Mišljenja smo kako bi bilo dobro ugraditi u Prijedlog zakona članak koji bi obuhvatio *Mjere zaštite od požara tijekom energetske obnove postojećih zgrada*.

Naime, poznato je kako će mnoge zgrade, a pogotovo zgrade javne namjene, kao što su bolnice, škole, domovi za starije i nemoćne, itd. biti u upotrebi tijekom energetske obnove.

Rizik od požara sigurno će biti nekoliko puta veći u tom razdoblju ukoliko se koristi goriva izolacija. Najrizičniji period je onaj kada ta izolacija još uvijek nije zaštićena završnim slojem žbuke. To su zgrade u kojima je u jednom trenutku veliki broj ljudi, uglavnom slabije pokretljivosti. Smatramo da

bi se ovo trebalo odnositi i na visoke stambene zgrade. U praksi nažalost postoji dosta primjera smrtnih stradavanja upravo za vrijeme energetske obnove.

Dakle, Zakon o zaštiti od požara ne bi smio ignorirati period energetske obnove, kada je rizik od požara neupitno povećan i trebala bi biti kategorizirana u višu kategoriju ugroženosti od požara (ovaj zakon navodi 4 kategorije ugroženosti od požara). Mišljenja smo kako bi na taj način prevenirali stradavanja i nesretne slučajeve te iz tog razloga preporučujemo da bi trebalo u čl. 23. pod „Privremeni povećani rizik od požara“, trebalo nadodati još i vrijeme energetske obnove zgrade, pod uvjetom da se ta zgrada tijekom obnove koristi.

Članak 35.

Stavak 1.

Predlažemo da se st. 1. izmijeni na način da se propiše da će inspektor Ministarstva stranci privremeno usmenim rješenjem zabraniti radnje navedene pod točkama istog stavka.

Koordinatorica Povjerenstva

Admira Ribičić, v. r.